

STOLETÉ VÝROČÍ

Nejstarším filatelistickým obchodem je samozřejmě Stanley Gibbons, firma založená v roce 1856 právě 16 let po vydání Černé penny. Není mi známo, jak dlouho už existují různé filatelistické firmy ve světě, ale těch, které mají za sebou 100 let, určitě mnoho není. Velmi známý pařížský obchodní dům Théodore Champion právě své stoleté výročí dovršil a jeho historie si zaslouží, abychom se o ní zmínili.

Théodore Champion (1873 – 1954) pocházel ze Ženevy. V mládí velice sportoval, v roce 1891 ujel na kole přes 50 kilometrů za 1 hodinu 45 minut, což byl tehdy rekord. Se svými dvěma bratry se značně zajímal o obchodování se známkami, ale ve svých 29 letech dospěl k rozhodnutí, že se tomuto podnikání bude věnovat sám. Vypravil se do Paříže a v roce 1902 tam založil slavnou firmu.

Championův obchod v Rue Drouot 13 si vedl dobře. K zákazníkům patřili španělský král Alfons XIII., rumunský král Carol I a monacký kníže Louis II. Championovi brzo začali říkat „obchodník králů a král obchodníků“. Zanedlouho navázal blízké přátelství s Louistem Yvertem, zakladatelem slavného francouzského katalogu, a hrál důležitou úlohu v určování katalogových cen.

Championova rodina nejevila o filatelii zájem, avšak v roce 1925 Champion dostal pomocníka z jiné části Evropy. Byl to Ladislav Varga, který přišel z Nagyváradu (Oradea Mare) v Transylvánii. Narodil se v roce 1897 a když začala první světová válka bylo mu tedy 17 let. Rovnou ze střední školy byl povolán do rakouské armády.

Jako demobilizovanému důstojníkovi mu bylo zatěžko přivyknout k režimu v Rumunsku. Už také proto, že byl Maďar. V roce 1923 si do Paříže odvezl svou sbírku známek, aby ji tam prodal. Když spatřil Carré Marigny, volný filatelistický trh na východním konci Champs Elysées nedaleko Place de la Concorde, kde kdysi stávala gilotina, bylo mu jasné, že jeho budoucnost je v obchodě se známkami. Brzo se k němu připojil jeho mladší bratr Alexander a pravděpodobně tehdy se oba Vargové sblížili s Théodore Championem a jeho firmou.

Obr. 1 Théodore Champion na liechtensteinské známce ze série „Průkopníci filatelie“ vydané v roce 1969.

Obr. 2 Erling Daugaard, ředitel dánské firmy Nordfrim (vlevo) a Jean Varga po podpisu dohody v roce 1995.

Když Théodore Champion v roce 1954 zemřel, péče o firmu připadla Ladislavu Vargovi. Těsné vazby na Yvertův katalog pokračovaly i nadále. Ceny v generálním katalogu revidoval od roku 1902 Théodore Champion a tento úkol nyní převzal Ladislav Varga. Když pak v roce 1981 zemřel, pokračovatelem se stal syn Jean. Jeho strýc Alexander Varga byl člověk velmi zcestovalý. Do Anglie přijížděl aspoň jednou za měsíc a často plul do Ameriky, aby tam prodával a nakupoval. Zesnul v loňském roce, dožil se 95 let. Mnoho starších obchodníků a sběratelů si na Alexandra či Sándora, jak mu přátelé říkali, velmi dobře pamatuje.

Firma se mezitím dále rozvíjela a dodávala známky z celého světa svým zákazníkům. Věřte nebo ne, ale ještě v roce 1960 měla čtyři zákazníky, kteří odebírali všechna nová vydání z celého světa! Firemní seznam adres sběratelů se stále rozšiřoval. V roce 1990 vyvstal vážný problém, firma Théodore Champion musela opustit své prostory v ulici Rue Drouot, kde byly od roku 1902. Našlo se však pro ně nové umístění s dostatkem místa pro veškeré vybavení k obchodu včetně všech rozměrných bezpečnostních sejfů. Není tedy žádnou zvláštností, že firma dnes ve svých záznamech eviduje bezmála 100 000 pravidelných zákazníků a zaměstnává 20 osob. V roce 1995 spojila síly s dánskou firmou Nordfrim, jejíž ředitel pan Erling Daugaard je dnes generálním ředitelem společného podniku.

Stoleté trvání firmy Théodore Champion bylo letos slaveno v Paříži 23. září ve velkém stylu. Místo konání bylo velmi neobvyklé –

Musée Grévin na Boulevard Montmartre, založené v roce 1882. Je to muzeum voskových figurin, mladší partner obdobného muzea Madame Tousseuds v Londýně. V muzeu Madame Tousseuds inscenoval před několika lety oslavu Harry Allen, ale firma Théodore Champion tentokrát přišla s novým, skvělým nápadem. Zhotovila zvětšeniny známek, na kterých jsou vyobrazené osobnosti, modelované voskovými figurinami a umístila je u dané celebrity. K takovým slavným osobnostem patří ovšem královna Alžběta II. Posadili ji zvláště ke stolu a do klína jí položili zvětšeninu 1.60librové Machinovy známky.

Na slavnost přišlo asi 150 lidí, přirozeně elita francouzských sběratelů a obchodníků, a spolu s nimi také početná společnost ze zahraničí. Čestným hostem byl generální ředitel Mezinárodního odboru UPU pan Thomas E. Leavey, který ve své řeči odpověděl na uvítací slova Jeana Vargy.

Samozřejmě jsem se dotazoval, zda zvětšeniny známkových obrazů u figurin zůstanou, ale organizátoři je po skončení setkání všechny museli odstranit. Škoda! Byla by to znamenitá propagace filatelie!

Otto Hornung

Překlad z angličtiny Vladimír Ustohal

Obr. 3 Leonardo da Vinci a francouzská známka s jeho portrétem.

Obr. 4 Muž se zvednutou paží je Voltaire, vpravo Diderot.

Obr. 5 Vosková figurina královny Alžběty II. s jejím portrétem na známce od výtvarníka Machina.

